

Rekreasyon Yönetimi Bölümü Program Öğretim Amaçlarının ve Öğrenim Çıktılarının Paydaş Görüşleriyle Değerlendirmesi

Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nün program çıktıları, yalnızca kurum içi akademik kurul kararlarıyla değil, uluslararası ve ulusal karşılaştırmalı analizler yoluyla şekillendirilmiştir. Türkiye'deki benzer bölümlerin müfredatları, ders içerikleri ve öğrenme çıktıları sistematik biçimde incelenmiştir. Aynı analizler yurt dışındaki örnek programlara da uygulanarak küresel turizm ve rekreasyon eğitimi standartları, güncel temalar (sürdürülebilirlik, dijitalleşme, sosyal bütünleşme vb.) ve sektörel yönelimler dikkate alınmıştır.

Bu çalışmalar hem TYYÇ çıktılarıyla uyum hem de mezunların uluslararası rekabet gücünü artırmak amacıyla gerçekleştirilmiş ve öğretim amaçları ile öğrenim çıktıları bu bağlamda yapılandırılmıştır. Rekreasyon Yönetimi Programına yönelik program öğretim amaçlarının ve program öğrenim çıktılarının etkinliğini değerlendirmek açısından farklı paydaş türlerinden (öğretim elemanları, mezunlar, öğrenciler vb.) bireylere anket tekniği uygulanmıştır. Katılımcılara programın 4 temel öğretim amaçlarına ve 13 öğrenim çıktısına ilişkin görüşleri sorulmuştur. Her amaç ve öğrenim çıktısı için "Uygun" veya "Revize edilmelidir" seçeneklerinden biriyle yanıt vermeleri istenmiştir. Elde edilen anket verilerine dayanarak her bir öğretim amacı ve öğrenim çıktısı için verilen yanıtlar istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Anket sonuçları yüzde cinsinden özetlenmiş ve katılımcıların hangi öğretim amaçlarını ve öğrenim çıktılarını yeterli buldukları, hangilerinde revizyon ihtiyacı gördükleri değerlendirilmiştir. Öğretim amaçlarına ilişkin paydaş görüşleri tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Paydaş Görüşleriyle Program Öğretim Amaçlarının Değerlendirmesi

Öğretim Amaçları	Uygun (%)	Revize edilmeli (%)
1. <i>Turizmin özellikle "estetik" ve "hoşça vakit geçirtme" boyutlarına odaklanmış turizm yöneticileri ve planlamacılarını yetiştirmek.</i>	94,1	5,9
2. <i>Toplumsal günlük yaşamında da hoşça vakit geçirebilmesini temin eden koşulları, aktiviteleri toplum için stratejik olarak planlamaya ve gerçekleştirmeye yatkın nitelikte kişiler yetiştirmek.</i>	100,0	0,0
3. <i>Rekreasyonel hizmetler sunan organizasyonlarda yerel ve küresel bakış açısına sahip yönetici ve yönlendirici kabiliyetinde olan kişiler yetiştirmek.</i>	94,1	5,9
4. <i>Sanatsal ve kültürel konular hakkında sahip olduğu bilgi becerileri kullanacak kişiler yetiştirmek.</i>	82,4	17,6
Genel Toplam	92,6	7,4

Tablo 1 incelendiğinde ankete katılan paydaşların %94,1'i birinci öğretim amacını uygun bulmuştur. Yalnızca %5,9'luk bir kesim (2 sektör temsilcisi) revizyon önermektedir. Paydaşlar arasında yer alan bir sektör temsilcisi "Hoşça vakit geçirme yanı sıra turizm yöneticileri, koruma kullanma dengesine de odaklanmalıdır" şeklinde bir öneri sunmuştur. Diğerleri ise "turizmin temeli

tamamen estetiğe dayanır. Bundan dolayı çok görgülü çok bilgili elemanlar yetiştirmeliyiz fakültelerin farkı bu olmalı” şeklinde görüş bildirmiştir. Tabloda 1’de belirtilen birinci öğretim amacı genel olarak içeriği ve kapsamı itibarıyla paydaşlarca yerinde bulunmuştur. Ancak az da olsa revizyon öneren paydaşların bu amacı daha kapsayıcı hale getirme niyetinde oldukları söylenebilir.

Paydaşlar ikinci öğretim amacını %100 oranında uygun bulunmuştur. Tüm katılımcılar bu amacın güncel ve işlevsel olduğunu düşünmektedir. Toplumsal yaşamı odağına alan bu hedefin hem sektörel hem toplumsal beklentileri karşıladığı anlaşılmaktadır.

Ankete katılan paydaşlardan %94,1’i üçüncü öğretim amacına uygun, %5,9’u ise revize edilmelidir yanıtı vermiştir. Revize edilmelidir cevabı verenler herhangi bir öneri sunmamıştır. Bu bakımdan yerel ve küresel vizyonu vurgulayan bu amacın büyük ölçüde onaylandığı görülmektedir.

Yine Tablo 1 incelendiğinde ankete katılan paydaşların dördüncü öğretim amacını %82,4 oranında ‘uygun’, %17,6 oranında ‘revize edilmelidir’ şeklinde değerlendirdikleri görülmektedir. Paydaşlar içerisinde Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nde ders veren diğer birim öğretim elemanlarından bir kişi “Burada belirtilen amaçlar haricinde, gerekli mesleki yabancı dil bilgilerine sahip, kültürlerarası iletişim becerilerini edinmiş bireyler yetiştirmek eklenebilir” şeklinde öneri sunmuştur. Fakülte kadrosunda bulunan ve Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nde ders veren öğretim elemanlarından biri “Kendi iş yerini açabilir veya projeleri gerçekleştirebilir. Organizasyonlar düzenleyebilir.” şeklinde görüş bildirmiştir. Sektör temsilcilerinden bir kişi ise ilgili öğretim amacının “Sanatsal ve kültürel konularda gündemi takip etme duyarlılığına sahip” şeklinde yeniden düzenlenmesi gerektiği üzerinde görüş bildirmiştir. Diğer öğretim amaçlarına kıyasla, bu öğretim amacına yönelik revizyon önerisi oranı daha yüksektir. Sanat ve kültür kavramlarının soyutluğu ya da sektörel karşılığının netleştirilmemiş olması gibi nedenlerle, katılımcılar bu alanın daha somutlaştırılması ve yeniden tanımlanması gerektiğini düşünmektedir.

Genel değerlendirme sonucunda paydaşların büyük çoğunluğunun Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün program öğretim amaçlarını uygun bulduğu tespit edilmiştir. Tüm öğretim amaçlarında ortalama %92,6’lık uygunluk oranı sağlanmıştır. Özellikle toplumsal yaşamda hoşça vakit geçirme olanaklarını planlayacak bireyler yetiştirme amacı %100 oranında uygun bulunmuştur. Bununla birlikte, “sanatsal ve kültürel bilgi” odaklı dördüncü öğretim amacı için %17,6 oranında “revize edilmeli” görüşü, bu alanın daha somutlaştırılmasına veya güncellenmesine ihtiyaç duyulduğuna işaret etmektedir. Ortaya çıkan bulgular neticesinde Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün öğretim amaçlarının genel olarak sektörel beklentilere uygun olduğunu ifade etmek mümkündür.

Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün 13 öğrenim çıktısına dair paydaşların geri bildirimleri Tablo 2’de sunulmuştur. Tablo 2’ye bakıldığında, genelde yüksek düzeyde bir uygunluk algısı tespit edilmiştir. Tüm çıktılar için “Uygun” oranı %88’in üzerindedir. Bununla birlikte bazı çıktılar için “revizyon gerekliliği” bildirilmiş, bu da iyileştirme potansiyelini göstermektedir.

Tablo 2. Paydaş Görüşleriyle Program Öğrenim Çıktılarının Değerlendirmesi

Öğrenim Çıktıları	Uygun (%)	Revize edilmeli (%)
1. <i>Rekreasyon ile ilgili alanlardaki temel kavramlar, kuramlar, ilkeler ve olgular hakkında bilgi sahibi olur.</i>	94,1	5,9

2.	<i>Rekreasyon işletmelerini etkin bir şekilde yönetebilmek için gerekli olan uygulamalı ve teorik bilgiye sahip olur.</i>	88,2	11,8
3.	<i>Rekreasyon alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemeleri ve mesleki standartları bilir ve uygular.</i>	100,0	0,0
4.	<i>Rekreasyon programlarının uygulandığı alanlarda karşılaştığı problem durumlarının çözümünde etkili ve yaratıcı öneriler geliştirir.</i>	94,1	5,9
5.	<i>Rekreasyon alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşma, yeni çalışmaları izleme, değerlendirme ve uygulama bilgisine sahip olur.</i>	88,2	11,8
6.	<i>Rekreasyon etkinliklerine katılım yoluyla fiziksel, zihinsel, duyuşsal, ruhsal ve sosyal gelişime ve sağlığın korunmasına katkıda bulunmak amacıyla geliştirilen projelerde bağımsız veya ekip üyesi olarak çalışır, ekibi yönetir.</i>	100,0	0,0
7.	<i>Rekreasyon alanının ulusal ve uluslararası farklı kültürlerdeki durumu hakkında bilgi sahibi olur.</i>	100,0	0,0
8.	<i>Bireysel farklılıkları ve çevre olanaklarını dikkate alarak fiziksel aktivite ve rekreasyon programlarını planlar ve uygun yöntem ve teknikleri kuramsal/bilimsel temellerine uygun bir şekilde kullanır.</i>	94,1	5,9
9.	<i>Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim ve problem çözme becerilerine sahip olur.</i>	94,1	5,9
10.	<i>En az bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B2 genel düzeyinde kullanarak alanına ilişkin bilgileri takip edebilir ve iletişim kurar.</i>	88,2	11,8
11.	<i>Hem temel hem de alanıyla ilgili bilgi ve iletişim teknolojilerini ve yazılımlarını ileri düzeyde kullanır.</i>	94,1	5,9
12.	<i>Bilgi ve verileri mesleki anlamda tanımlar, sentezler, analiz eder, yorumlar ve değerlendirir.</i>	88,2	11,8
13.	<i>Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel ve mesleki etik değerler, iş sağlığı ve güvenliği, hijyen ve sanitasyon konularında bilgi sahibi olur ve bunlara uygun davranışları geliştirir.</i>	100,0	0,0
Genel Toplam		94,1	5,9

Tablo 2 incelendiğinde öğrenim çıktıları arasında özellikle üç, altı, yedi ve on üç numaralı çıktılar (%100 uygunluk) paydaşlarca tam anlamıyla desteklenmektedir. Bu çıktılar; hukuk bilgisi, sağlıklı yaşam katkısı, kültürlerarası farkındalık ve etik değerlere bağlılık gibi alanları kapsamaktadır. İki (rekreasyonel yönetim becerisi), beş (bilimsel bilgi), on (yabancı dil), on iki (analiz yetisi) gibi çıktılarda %11,8’lik bir revizyon önerisi dikkat çekmektedir. Bu çıktılar için;

- İçeriklerin uygulamaya dayalı hale getirilmesi,
- Sektörle entegre örnek olay çalışmalarının artırılması,
- Teknoloji ve yabancı dil becerileri için zorunlu uygulama derslerinin tanımlanması gibi öneriler sunulmuştur.

Rekreasyonel yönetim becerileri (2), analitik düşünme ve yorumlama (12) gibi çıktılar için de revizyon önerileri, daha fazla senaryo temelli ya da proje temelli öğretim yöntemlerinin programa dâhil edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda öğrenim çıktısı iki için öneriler sunulmuştur. Paydaşlar arasında yer alan Rekreasyon Yönetimi Bölümü Mezunlarından biri “Programa ait derslerin öğrenciler tarafından daha kolay anlaşılır şekilde revize edilmesi gerekmektedir” şeklinde öneri sunmuştur. Rekreasyon Yönetimi Bölümü öğrencisi ise “Daha kapsamlı ve etkin şekilde bilgilenip öğrenilmesi için uygulamalar düzenlenebilir” şeklinde revizyon gerekliliğini bildirmiştir.

Öğrenim çıktısı dört için bir tane öneri sunulmuştur. Bu öneri bölüm mezunu öğrenciden gelmiş olup “staj dönemlerinin üç aylık periyodlara ayrılıp, her öğretim yılında mecbur kılınması, öğrencilerin sektörel açıdan deneyimli olarak çalışma hayatına atılmalarını sağlayacaktır” şeklinde bildirilmiştir. Öğrenim çıktısı beşte ise yine mezun öğrencilerden öneri gelmiştir. Öneri, “güncel gelişmeler derslerde anekdot olarak öğrencilerle paylaşılmalıdır” şeklinde sunulmuştur. Öğrenim çıktısı sekiz için bir revize iletilmiş ancak öneri sunulmamıştır. Fakülte kadrosunda bulunan ve Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nde ders veren öğretim elemanlarından bir kişi dokuzuncu Öğretim çıktısı için “4. Maddede de problem çözümünden bahsediliyor” şeklinde öneri sunulmuş. Ayrıca on ikinci çıktı ile beşinci çıktının da birleştirilebileceğini bildirmiştir.

Yabancı dil düzeyi (çıkıtı 10) %11,8 oranında eleştirilmiş ancak herhangi bir revize sunulmamıştır. Paydaşların, mezunlardan uluslararası iletişim kurabilecek yetkinlikte olmalarını beklediğini ve bu konu üzerinde daha hassasiyetli davranılması gerektiğini istedikleri tahmin edilmektedir. Bununla birlikte paydaşlar içerisinde Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nde ders veren diğer birim öğretim elemanlarından bir kişi öğrenim çıktısı 10 için “Kültürlerarası iletişim becerilerine dair bir alt alan eklenebilir.” şeklinde öneri sunmuştur. Son olarak öğrenim çıktısı on üç için revize verilmemiş ancak iki öneri sunulmuştur. Fakülte kadrosunda bulunan ve Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nde ders veren öğretim elemanlarından bir kişi “Sürdürülebilirlik eklenebilir. Atatürk İlke ve İlkeleri Dersine yönelik içerik eklenebilir. Etkili iletişim eklenebilir” şeklinde öneri sunmuştur. Mezun öğrencilerden bir kişi ise “Bir rekreasyon yöneticisi aynı zamanda duygusal zekâsı yüksek bireyler olmalıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde EQ değerlendirilmeleri yapılmalı ve bu alanda geliştirilebilir alanlarda çoğunlukla birebir iletişim kurulan birimlerde görevlendirilmeli ve eğitilmelidir” şeklinde görüş bildirmiştir.

Paydaşların yapmış oldukları değerlendirmeler, Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nün öğrenim çıktılarının büyük ölçüde uygun ve sektör beklentileriyle uyumlu olduğunu göstermektedir. Tüm öğrenim çıktılarında ortalama %94,1'lik uygunluk oranı sağlanmıştır.

Sonuç olarak Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nün öğretim amaçları ve öğrenim çıktıları, paydaşların görüşleri doğrultusunda kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, program öğretim amaçlarının ve öğrenim çıktılarının genel hatlarıyla sektörel beklentilerle uyumlu ve çağdaş eğilimleri yansıttığını göstermektedir. Paydaşlar; sektör temsilcileri, mezunlar, öğrenciler ve akademisyenlerden oluşan çeşitli grupları kapsamakta olup, bu yönüyle değerlendirme süreci çok boyutlu ve temsili niteliktedir. Paydaşların büyük çoğunluğu hem öğretim amaçlarını hem de öğrenim çıktılarının içeriğini uygun bulurken, bazı alanlarda yapılan revizyon önerileri, programın sürekli iyileştirilmesine olanak tanıyacak nitelikte değerli girdiler sağlamıştır. Özellikle yönetim becerileri, yabancı dil yeterliliği, analitik düşünme ve güncel sektörel gelişmelere duyarlılık gibi alanlarda iletilen geri bildirimler, müfredatın geliştirilmesine yönelik somut ipuçları sunmaktadır. Bu değerlendirme süreci, kalite güvencesi mekanizmaları kapsamında önemli bir adım teşkil etmekte olup, bölümün akreditasyon sürecine katkı sağlayacak nitelikte veri üretmiştir. Sonuç

olarak, paydaş görüşlerine dayalı bu analiz, Rekreasyon Yönetimi Programı'nın eğitim kalitesini artırmak ve mezunlarının mesleki yeterliliklerini ulusal ve uluslararası düzeyde güçlendirmek adına stratejik bir dayanak oluşturmaktadır.